

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

1er avril 2020

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi
du 17 juin 2016 relative
aux marchés publics en ce qui concerne
l'exclusion de la participation
à la procédure de passation**

(déposée par M. Steven Matheï)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

1 april 2020

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet
van 17 juni 2016 inzake
overheidsopdrachten wat betreft
de uitsluiting van deelname
aan de plaatsingsprocedure**

(ingediend door de heer Steven Matheï)

RÉSUMÉ

Toute personne condamnée pour avoir commis les infractions les plus graves au regard du Code pénal social ne peut participer à des marchés publics. À cet effet, cette proposition de loi exclut obligatoirement les auteurs d'infractions de niveau 3 visées dans le Code pénal social pendant 1 an. Les infractions de niveau 4 sont punies de 5 ans d'exclusion.

SAMENVATTING

Wie veroordeeld is voor de zwaarste misdrijven uit het Sociaal Strafwetboek mag niet kunnen deelnemen aan overheidsopdrachten. Daartoe sluit dit wetsvoorstel plegers van inbreuken van niveau 3 als bedoeld in het Sociaal Strafwetboek verplicht uit gedurende 1 jaar. Inbreuken van niveau 4 worden bestraft met 5 jaar uitsluiting.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beige gekleurd papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les personnes condamnées pour les infractions les plus graves prévues par le Code pénal social sont exclues du droit de participer aux marchés publics. En matière de marchés publics, il convient de ne pas laisser le champ libre aux criminels au détriment des entrepreneurs honnêtes. Les pouvoirs publics et les personnes qu'ils emploient doivent être exemplaires. La lutte contre les abus sociaux est une mission collective. Une part importante du PIB est consacrée aux contrats régis par la législation sur les marchés publics et la majeure partie des moyens financiers affectés à ces marchés proviennent de fonds publics. Cette réglementation constitue dès lors un bon outil pour lutter contre ces abus.

Dans le cadre de l'application de cette réglementation, les entreprises qui ne remplissent pas leurs obligations ne devraient dès lors normalement obtenir aucun marché, *a fortiori* au détriment des entreprises qui assument effectivement leurs responsabilités.

On peut également supposer que les entreprises qui ne remplissent pas leurs obligations sociales et fiscales peuvent améliorer abusivement leur compétitivité et fausser la concurrence, aussi bien au niveau du marché, dès lors qu'elles peuvent réaliser des bénéfices plus élevés que leurs concurrents, que dans le contexte des procédures concrètes de mise en concurrence, où elles peuvent, en moyenne, proposer de meilleures conditions financières et ainsi augmenter leurs chances d'obtenir les marchés. Les conséquences économiques et sociales de ces abus (perte d'emplois dans les entreprises de bonne foi) peuvent dès lors prendre des proportions dramatiques.

Exemples d'infractions de niveau 3:

- manipulation des bilans sociaux avec une intention frauduleuse;
- l'employeur qui a fait travailler un ressortissant étranger sans avoir obtenu une autorisation d'occupation;
- absence de mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante.

Exemples d'infractions de niveau 4:

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Uitsluiting van overheidsopdrachten van wie veroordeeld is voor de zwaarste misdrijven uit het Sociaal Strafwetboek. Criminelen mogen geen vrij spel krijgen bij overheidsaanbestedingen ten koste van bonafide ondernemers. De overheid en wie voor de overheid werkt hebben een voorbeeldfunctie. Sociale misbruiken bestrijden is een gemeenschappelijke opdracht. Een belangrijk aandeel van het BBP wordt besteed aan opdrachten die geregeld worden door de wetgeving inzake overheidsopdrachten, waarbij het overgrote aandeel van de financiële uitgaven voor deze opdrachten voortkomt van publieke middelen. Daarom is deze reglementering een goede hefboom om dergelijke misbruiken te bestrijden.

Ondernemingen die hun verplichtingen niet nakomen, zouden dan ook in de regel geen opdrachten mogen toegewezen krijgen onder deze reglementering, zeker dan nog wanneer er daardoor voorbijgegaan wordt aan ondernemingen die wel hun verantwoordelijkheden opnemen.

Ook mag men veronderstellen dat ondernemingen die hun sociale en fiscale verplichtingen niet nakomen, in staat zijn om op onrechtmatige en mededingingsvertekenende wijze hun concurrentiepositie te versterken, zowel op marktniveau, doordat zij hogere winsten kunnen boeken dan hun concurrenten, als in een concrete mededingingsprocedure, waar zij in gemiddelde genomen betere financiële voorwaarden kunnen aanbieden en daardoor hun kansen om een opdracht te verwerven vergroten. Zowel de economische als de sociale gevolgen (verlies aan werkgelegenheid bij de bonafide bedrijven) nemen ten gevolge van deze misbruiken dramatische vormen aan.

Voorbeelden van misdrijven van niveau 3:

- met bedrieglijk opzet sociale balansen manipuleren;
- de werkgever die een buitenlandse onderdaan arbeid heeft doen verrichten zonder een arbeidsvergunning te hebben verkregen;
- geen aangepaste maatregelen nemen bij een zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft.

Voorbeelden van misdrijven van niveau 4:

— non-respect de la décision judiciaire ordonnant de mettre fin à la violence ou au harcèlement sexuel au travail;

— l'entrepreneur et l'entrepreneur intermédiaire qui ont connaissance du fait que leur sous-traitant direct occupe un ou plusieurs ressortissants d'un pays tiers en séjour illégal;

— l'entrave au contrôle.

Les condamnations pour des infractions de niveaux 3 et 4 du Code pénal social deviennent des motifs d'exclusion obligatoires. Ceux-ci sont plus faciles à appliquer pour les pouvoirs adjudicateurs et plus difficiles à contester par les soumissionnaires malhonnêtes.

L'article 67, alinéa 4, et l'article 70 ne sont pas modifiés. L'article 67 dispose qu'une dérogation à l'exclusion obligatoire peut être autorisée, à titre exceptionnel, pour des raisons impératives d'intérêt général. L'article 70 dispose que tout candidat peut fournir des preuves afin d'attester que les mesures qu'il a prises suffisent à démontrer sa fiabilité malgré l'existence d'un motif d'exclusion pertinent. Si ces preuves sont jugées suffisantes par le pouvoir adjudicateur, le candidat ou le soumissionnaire concerné n'est pas exclu de la procédure de passation.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Les condamnations pour des infractions de niveaux 3 et 4 du Code pénal social deviennent des motifs d'exclusion obligatoires. Les auteurs d'infractions de niveau 3 visées dans le Code pénal social sont exclus pendant 1 an, les auteurs d'infractions de niveau 4, pendant 5 ans.

Article 3

La présente loi entre en vigueur six mois après sa publication au *Moniteur belge*.

— niet-naleving van gerechtelijke beslissing om einde te maken aan geweld of ongewenst seksueel gedrag op het werk;

— de aannemer en de intermediaire aannemer die op de hoogte zijn van het feit dat hun rechtstreekse onderaannemer een of meerdere illegaal verblijvende onderdanen van derde landen tewerkstelt;

— het belemmeren van het toezicht.

Veroordelingen voor misdrijven van niveau 3 en 4 van het Sociaal Strafwetboek worden een verplichte uitsluitingsgrond. Verplichte uitsluitingsgronden zijn gemakkelijker toe te passen voor aanbestedende overheden en moeilijker aan te vechten door malafide inschrijvers.

Artikel 67, vierde lid, en artikel 70 blijven ongewijzigd. Artikel 67 bepaalt dat bij wijze van uitzondering, een afwijking op de verplichte uitsluiting kan toegestaan worden om dwingende redenen van algemeen belang. Artikel 70 bepaalt dat elke kandidaat mag bewijzen dat de maatregelen die hij heeft genomen voldoende zijn om zijn betrouwbaarheid aan te tonen ondanks de toepasselijke uitsluitingsgrond. Als de aanbestedende overheid dat bewijs toereikend acht, wordt de betrokken kandidaat of inschrijver niet uitgesloten van de plaatsingsprocedure.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Veroordelingen voor misdrijven van niveau 3 en 4 van het Sociaal Strafwetboek worden een verplichte uitsluitingsgrond. Plegers van inbreuken van niveau 3 als bedoeld in het Sociaal Strafwetboek worden gedurende 1 jaar uitgesloten, plegers van inbreuken van niveau 4 gedurende 5 jaar.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking zes maanden na bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Steven MATHEÏ (CD&V)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 67 de la loi du 17 juin 2016 relative aux marchés publics, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, sont insérés les 8° et 9° rédigés comme suit:

“8° infractions de niveau 3 visées dans le Code pénal social;

9° infractions de niveau 4 visées dans le Code pénal social;”;

2° dans le paragraphe 2, un alinéa 3 et un alinéa 4 rédigés comme suit sont insérés avant l'alinéa 3, qui devient l'alinéa 5:

“L'exclusion mentionnée au paragraphe 1er, alinéa 1er, 8°, de la participation aux marchés publics s'applique uniquement pour une période d'un an à compter de la date du jugement.

L'exclusion mentionnée au paragraphe 1er, alinéa 1er, 9°, de la participation aux marchés publics s'applique uniquement pour une période de cinq ans à compter de la date du jugement.”.

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le premier jour du septième mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

6 mars 2020

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 67 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de bepalingen onder 8° en 9° ingevoegd als volgt:

“8° inbreuken van niveau 3 als bedoeld in het Sociaal Strafwetboek;

9° inbreuken van niveau 4 als bedoeld in het Sociaal Strafwetboek.”;

2° in paragraaf 2 worden voor het derde lid, dat het vijfde lid zal vormen, een derde en een vierde lid ingevoegd, luidende:

“De in paragraaf 1, eerste lid, 8°, bedoelde uitsluiting van deelname aan overheidsopdrachten geldt slechts voor een periode van een jaar vanaf de datum van de veroordeling.

De in paragraaf 1, eerste lid, 9°, bedoelde uitsluiting van deelname aan overheidsopdrachten geldt slechts voor een periode van vijf jaar vanaf de datum van de veroordeling.”.

Art. 3

Deze wet treedt in werking de eerste dag van de zevende maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

6 maart 2020

Steven MATHEÏ (CD&V)